

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА МІГРАЦІЙНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

БОРТНИК Надія Петрівна - завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка», доктор юридичних наук, професор;

ПАРПАН Уляна Михайлівна - доцент кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка», кандидат юридичних наук, доцент;

МАЛЕЦЬ Марта Романівна - асистент кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

УДК 342.327: 314.15:316.3

Стаття посвячена сравнительному анализу миграционной политики и миграционно-правовой политики. Миграционная политика – система концептуально объединенных инструментов, с помощью которых социальные институты предусматривают достижение целей развития процессов миграции, соответствующих перспективным задачам социально-экономического развития общества. Миграционно-правовая политика осуществляется с учетом тенденций и приоритетов, характерных для основных направлений деятельности: защита прав, свобод и законных интересов мигрантов, согласования интересов участников правоотношений в ходе реализации миграционно-правовой политики.

Ключевые слова: миграция, миграционная политика, миграционно-правовая политика, мигрант, трудовая миграция, нелегальная миграция.

Постановка проблеми

Міграційна політика в процесі державного адміністрування це процес участі повноважних органів виконавчої влади у здійсненні політичних установок, спрямованих на зміну існуючих суспільних відносин в сфері міграції відповідно з метою, завданнями та планованими перетвореннями в державі. Сьогодні простежується тенденція посилення інтересів до проблем міграції та її правового регулювання в Україні. Це пояснюється фактичним вичерпанням трудових ресурсів країни можливостей природного приросту населення, роллю міграції як єдиного джерела зростання

та підтримки чисельності населення України. У даному випадку основними напрямками діяльності міграційної політики України є: підтримання стабільної демографічної ситуації шляхом недопущення скорочення населення; перешкода диспропорції розселення населення на території країни; посилення контролю етнічної експансії в Україну.

Аналіз останніх досліджень

Серед досліджень, присвячених питанням розробки загальнодержавної концепції правової політики, слід виділити роботи В. Тація, Ю. Шемшученка, В. Селіванова, О. Скрипнюка, О. Петришина, О. Рудневої та інших. Дослідження особливостей реалізації державної міграційної політики загалом і нормативно-правового забезпечення регулювання міграційних процесів, зокрема, знайшли своє відображення у працях низки вітчизняних вчених, серед яких С. Западнюк, Е. Лібанова, О. Малиновська, М. Ніколайчук, С. Пирожков, А. Платонов, О. Позняк, О. Пуригіна, М. Романюк, О. Хомра та інші. Необхідно проектування стратегії державної міграційної політики, що відповідає довгостроковим тенденціям і меті соціального, економічного та демографічного розвитку України. Це актуально в світлі подій в Європі та Близькому Сході.

Мета статті – порівняльний аналіз міграційної політики та міграційно-правової політики.

Виклад основного матеріалу

Міграційна проблематика зачіпає інтереси населення, суспільства та держави, пов'язана з загрозами національній безпеці, зокрема, в галузі боротьби з незаконною міграцією. В останні роки органами державної влади всіх рівнів вживаються заходи вдосконалення державної міграційної політики України, спрямовані на мінімізацію ризиків і максимізацію вигод. Проведена робота набуває все більш комплексний характер. У деякій мірі цьому сприяють раніше здійснені концептуальні підходи в галузі регулювання міграційних процесів, що реалізуються на основі планів, програм, прогнозів. Тенденції соціально-економічного і демографічного розвитку країни зумовлюють необхідність проведення виваженої державної політики в сфері міграції, адекватної інтересам суспільства та держави.

Останнім часом у сфері міграційної політики досягнуті певні позитивні результати: систематично збільшується число осіб, які встали на міграційний облік; зростає кількість легально працевлаштованих осіб; створені законодавчі передумови для залучення висококваліфікованих іноземних фахівців з метою модернізації економіки. У сфері міграційної політики є серйозні проблеми, наприклад, порушення адміністративного законодавства іноземними громадянами: терміну перебування, невідповідність мети в'їзду та незаконне здійснення трудової діяльності.

Міграційну політику можна розглядати як різновид державної політики, що виражається в сукупності застосовуваних державою правових та організаційних заходів, спрямованих на реалізацію комплексу політичних, економічних, соціальних, інформаційних заходів, що забезпечують ефективне регулювання міграційних процесів.

Значна частина зовнішньої та внутрішньої державної політики реалізується за допомогою права і його норм, передусім конституційних, що ґрунтується на міжнародно-правових стандартах і принципах, сформованих світовою спільнотою. Вчені-теоретики характеризують правову політику як особливу форму прояви державної політики, здійснення та закріплення політичного курсу країни, інструмент юридичної легітиматії, яка виражається в конституціях, кодексах, законах, інших

основоположних нормативно-правових актах, спрямована на захист і охорону соціального ладу, вдосконалення та розвиток суспільних відносин.

Важливою властивістю правової політики є владний імперативний зміст, державний вольовий характер, а тому політика, що розглядається характеризується такими рисами: пов'язана з правом і заснована на ньому; здійснюється правовими методами; поширює дію в основному на правову сферу діяльності; використовує, в разі необхідності, примус; є офіційною, публічною; відрізняється нормативно-організаційними засадами.

Під правовою політикою В. М. Тернавська розуміє сукупність ідей стратегічного характеру, що продуковані органами державної влади та органами місцевого самоврядування у процесі їх професійної діяльності за участю інститутів громадянського суспільства і втілені у конкретні програми розвитку правового життя суспільства та держави [1, с. 52].

Аналізуючи взаємозв'язок права та політики, Ю. О. Ващук підкреслює, що політика, яка б вона не була за своєю юридичною природою має бути правовою, вона повинна відповідати принципам і нормам права, не виходити за рамки того чи іншого закону, мати своїм пріоритетом права людини [2, с. 69]. Перш ніж політика стане правовою, саме право має стати політичним, тобто має володіти властивостями політики, відобразити її сутність, розуміти мету, завдання та стратегічну спрямованість, а політика, володіючи юридичними властивостями, входить в простір, де існуючі та виникають відносини, інтереси, зв'язки, протиріччя, об'єктивно потребують опосередкування та вирішення правовими засобами.

Л. А. Музика зазначає, що правова політика являє собою особливий політико-правовий феномен, що виникає у сфері права, є видом державної політики та потребує впорядкування публічною владою [3, с. 205]. Правова політика – це особливе політико-правове явище в сфері суспільних відносин, що представляє інтегративну, науково-обґрунтовану, що поєднує тактико-стратегічні засади, здійснювану на правовій основі за допомогою права діяльність державних і недержавних інститутів суспільства, спрямована на створення та вдосконалення механізму правового впливу з метою

розвитку громадянського суспільства, правової держави, забезпечення прав і свобод.

Зміст правової політики досить різноманітний і включає такі компоненти: захист прав людини; конституційну законотворчість; принципи правового регулювання; вдосконалення основ державності; стратегію законодавства; судово-правову реформу; зміцнення законності, правопорядку. Серед різновидів правової політики можна виділити законодавчу, виправну, судову, міграційно-правову, фінансово-правову та ін.

О. А. Малиновська пропонує визначення міграційно-правової політики, як різновид правової політики, що становить науково-обґрунтовану, планомірну та системну діяльність державних органів влади та структур громадянського суспільства з оптимізації міграційних процесів з урахуванням інтересів особи, суспільства та держави на основі ефективного механізму міграційно-правового регулювання [4, с. 68]. Іншої точки зору дотримується О. І. Шапоренко, розглядаючи міграційно-правову політику як відносини, що виникають між учасниками міграційного процесу з приводу реалізації прав і обов'язків, пов'язаних з в'їздом у країну та виїздом з країни, перебуванням та проживанням на її території [5, с. 254].

Міграційно-правова політика здійснюється Кабінетом Міністрів України, Президентом України, виконавчими органами державної влади, МВС України і ін. Законодавчу функцію в процесі організації міграційно-правової політики здійснює Верховна Рада України. На Кабінет Міністрів покладено обов'язок забезпечення проведення єдиної державної міграційно-правової політики. Уряд розробляє законопроекти, реалізує підзаконне регулювання міграційних процесів і чинне законодавство, координує діяльність центральних і місцевих органів виконавчої влади, взаємодіє з Президентом України та Верховною Радою України.

Галузеве управління в сфері міграції забезпечується МВС України, зокрема, Державна міграційна служба України. Керівництво ДМС України здійснює Кабінет Міністрів через Міністра внутрішніх справ ДМС України забезпечує та здійснює в межах компетенції функції з розробки та реалізації державної по-

літики, нормативно-правового регулювання у сфері міграції.

Правоохоронна функція держави незважаючи на те, що вона розподілена між різними інстанціями за своїм характером є інтегративною [6, с. 158]. Важливу роль в цьому процесі виконують судові, слідчі, прокурорські і юрисдикційні органи. Ці суб'єкти істотно коректують реалізовану правову політику, вносять необхідні рекомендації, пропозиції щодо її вдосконалення. Всі суб'єкти формування правової політики виступають суб'єктами її здійснення. Основним координатором міграційно-правової політики виступає держава з управлінським апаратом. За допомогою реалізації конвенціональних моделей інформаційно-комунікативної взаємодії органів влади та суспільства можливе досягнення значного зниження конфліктності та соціально-політичної напруженості у сфері міграції [7, с. 181].

Необхідно, щоб державна міграційно-правова політика здійснювалася з урахуванням тенденцій і пріоритетів, характерних для основних напрямів діяльності України в цій сфері. Повинна бути націлена на подолання наслідків негативних чинників, сприяти вирішенню проблем, що перешкоджають ефективному регулюванню міграції. Важливими пріоритетними напрямками міграційно-правової політики виступають: захист прав, свобод і законних інтересів мігрантів, узгодження інтересів різних учасників правовідносин в ході реалізації міграційно-правової політики.

У теорії права виділено безліч пріоритетів правової політики, що визначаються як першочергові завдання, проблеми, питання, що підлягають вирішенню. До найбільш загальних відносяться: забезпечення прав і свобод людини та громадянина; формування правової держави, громадянського суспільства; вдосконалення законодавства та практики застосування; створення правової бази реформ, що проводяться; боротьба зі злочинністю; виховання законслухняної особи, відповідно до яких доцільно розглянути основні пріоритети міграційно-правової політики, на які повинна орієнтуватися діяльність держави в сфері правового регулювання.

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина передбачає: визнання людини як найвищої цінності для держави, повагу та за-

хист належних прав і свобод, неприпустимість їх применшення і обмеження; забезпечення та виконання гарантій дотримання, права кожного, хто законно перебуває на території України, на вільне пересування, вибір місця перебування та проживання в межах держави та інших прав і свобод особи, на реалізацію національних інтересів України у сфері міграції.

Формування правової держави та громадянського суспільства включає: виникнення правової держави там, де суспільство має стійкі демократичні, правові, політичні, культурні традиції. Для формування такого правового утворення необхідний високий рівень загальної та правової культури. Одним з головних умов формування є наявність інститутів громадянського суспільства. Цивілізоване громадянське суспільство та правова держава формуються за умови орієнтації на соціальну справедливість.

Забезпечення законності та правопорядку в суспільстві передбачає неухильне дотримання усіма учасниками вимог законодавства, в тому числі міграційного, відповідність виданих суб'єктами державного управління нормативно-правових актів прийнятих законів і підзаконних актів.

Підвищення правосвідомості та правової культури характеризується різноманітними формами прояву, активною динамікою розвитку. На основі проведення ефективної правової політики здійснюється планомірне підвищення рівня правосвідомості та правової культури, яке взаємопов'язане з поняттями: громадська думка, засоби масової інформації, пропаганда.

При вивченні пріоритетів міграційно-правової політики слід зауважити, що чинне законодавство (План заходів на 2018–2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року) передбачає пріоритетні напрями сприяння переїзду співвітчизників, які проживають за кордоном; виконання гуманітарних зобов'язань щодо мігрантів; залучення кваліфікованих іноземних фахівців, у тому числі студентів для навчання та стажування в Україні; вдосконалення заходів з протидії незаконній міграції; поліпшення механізмів депортації, видворення, реадмісію іноземних громадян, які порушили законодавство; створення інформаційних систем обліку інозем-

них громадян, перебування яких на території держави є небажаним; сприяння соціальної та культурній адаптації та інтеграції мігрантів в суспільство [8].

Пріоритет сприяння переїзду в Україну співвітчизників, які проживають за кордоном передбачає реалізацію програми щодо цих осіб, спрямовану на об'єднання потенціалу співвітчизників, які проживають за кордоном, з потребами розвитку регіонів і вирішення демографічних проблем. Виховані в традиціях української культури, володіють українською мовою, не бажають втрачати зв'язок з Україною співвітчизники в найбільшій мірі здатні до адаптації та включенню в систему позитивних соціальних зв'язків приймаючої спільноти.

Виконання гуманітарних зобов'язань щодо вимушених мігрантів має на увазі створення сприятливих умов для соціально-економічної та соціально-культурної інтеграції, реалізацію конституційних прав і свобод; виконання державних зобов'язань з житлового облаштування осіб, які мають статус вимушених переселенців; вдосконалення процедури надання статусу біженця та тимчасового притулку з гуманітарних обставин; підтримку інфраструктури об'єктів для розміщення, тимчасового проживання; розробка програм соціальної підтримки змушених мігрантів та ін.

Пріоритет залучення кваліфікованих іноземних фахівців, у тому числі студентів із зарубіжних держав для навчання і стажування в Україні обумовлений тим, що міграція кваліфікованих працівників це важливе джерело накопичення людських ресурсів, що забезпечує економічне зростання та добробут в приймаючих країнах. Одна із стратегічних завдань – створення умов і механізмів для залучення затребуваних економікою кваліфікованих фахівців на довгостроковій основі. Освітня міграція є пріоритетним пунктом залученню кваліфікованих іноземних громадян.

Пріоритет вдосконалення заходів з протидії незаконній міграції передбачає сукупність умов: удосконалення правової бази протидії незаконній міграції; посилення заходів відповідальності за порушення міграційного законодавства; поліпшення системи державного контролю в'їзду та перебування іноземних громадян на території держави; протидія ор-

ганізації каналів незаконної міграції, в тому числі за рахунок підвищення захищеності паспортно-візових та інших документів, що ідентифікують особу; розвиток міжвідомчої взаємодії, обміну інформацією з компетентними органами іноземних держав у цій сфері [9, с. 12].

Поліпшення механізмів депортації, видворення та реадмісію іноземних громадян, які порушили законодавство детерміновано потребою ефективного функціонування спеціальних установ для утримання іноземних громадян, які підлягають адміністративному видворенню або депортації, створення інфраструктури для здійснення процедури реадмісії. Протидія незаконній міграції є важливим напрямом міграційної політики країни, реалізується шляхом здійснення міграційного контролю, обліку та використання зазначених механізмів.

Пріоритет сприяння соціальної та культурної адаптації та інтеграції іноземних громадян в суспільство передбачає сприяння розвитку в суспільстві культури міжнаціональних і міжрелігійних відносин, формування у мігрантів і приймаючої спільноти навичок міжкультурного спілкування, протидії національної та расової нетерпимості. Створення умов для адаптації та інтеграції мігрантів, включає: вивчення української мови, правову просвіту, інформування про культурні традиції та норми поведінки.

Можна сформулювати поняття міграційно-правової політики – це різновид правової політики, яка становить науково-обґрунтовану, планомірну та системну діяльність органів виконавчої влади щодо створення ефективного механізму правового регулювання в сфері міграції, та орієнтується на перераховані вище основні пріоритети.

Міграційну політику слід розуміти як відображення державної політики у міграційній сфері життя суспільства, а міграційно-правову політику як прояв правової політики в сфері міграції. Міграційно-правову політику необхідно розглядати як частину правової політики, а їх співвідношення як приватна і ціле, але не слід применшувати значення міграційної політики, яка, в принципі, означає спрямованість міграційно-правової політики. Міграційна та міграційно-правова політика

взаємопов'язані з соціальною, адаптаційною та інтеграційною політикою.

Про важливе значення соціальних орієнтирів у державній політиці вказується на загальнодержавному рівні. Під політикою держави в галузі соціального захисту населення розуміють політику та цілеспрямовані дії, засоби, що забезпечують індивіду, соціальній групі, в цілому населенню комплексне, різнобічне вирішення різних проблем, обумовлених соціальними ризиками, які можуть привести або вже привели до повної або часткової втрати зазначеними суб'єктами можливостей реалізації прав, свобод і законних інтересів, економічної самостійності та соціального благополуччя, оптимального розвитку, відновлення або придбання.

Для приймаючої держави краще, якщо мігранти, які законно знаходяться на її території, були повністю адаптовані і інтегровані в правовому та соціальному плані в суспільне середовище, стабільність якої від цього тільки зміцнюється. У зв'язку з цим, адаптаційна політика є сукупність державних заходів, спрямованих на регулювання процесів із забезпечення чіткого правового статусу тих іноземних громадян, у відношенні яких ставиться завдання з адаптації та інтеграції до приймаючого суспільства. Соціальна адаптація це процес пристосування, освоєння особою нових соціальних умов, усвідомлення того факту, що стереотипи дій, засвоєні в колишньому соціальному житті, в нових реаліях перестають діяти; важливим моментом є зміна поведінки, що відповідає вимогам нового соціального середовища.

Сприянням в адаптації та формуванні конструктивної взаємодії між цими особами та приймаючою спільнотою є: створення інфраструктури, що включає центри інформаційної та правової підтримки, курси вивчення мови, історії та культури країни, впровадження циклів телепередач, орієнтованих на соціально-культурну та мовну адаптацію; вдосконалення спільної роботи органів усіх рівнів влади з громадськими об'єднаннями, які сприяють адаптації і інтеграції.

Інтеграційну політику можна розглядати як супутній адаптаційній політиці процес, який складається із сукупності державних заходів, спрямованих на регулювання процесів включення іноземних громадян в суспільство відповідно до економічних, демографічних,

соціальних і культурних цілей. Сутність інтеграційної політики полягає у входженні мігранта в нове суспільство в якості його соціального суб'єкта, від того, наскільки успішно такій особі вдасться інтегруватися в суспільство, буде залежати, з одного боку, соціальний стан і самовідчуття особи, а з іншого – соціальна стабільність у соціумі.

Як стверджує О. Т. Риндзак, політика в галузі інтеграції повинна спиратися на надійну концептуальну та інформаційну основу [10, с. 74]. Загальний процес інтеграції є досить багатостороннім, що включає комплекс соціальних, економічних, культурних, релігійних та багатьох інших важливих чинників. Розглядаючи інтеграцію як певний щабель у міграційному процесі, доцільно звернути увагу на прагнення таких осіб не тільки тимчасово працевлаштуватися в Україні, а й в майбутньому стати її громадянином. Інтеграція мігрантів в Україні передбачає включення цієї категорії громадян в соціум, готовність і вміння приймаючої спільноти бути відкритим до збагачення власних традицій за рахунок тих позитивних якостей, якими володіють нові культурні групи населення. Складається певне ставлення до мігранта: до нього ставляться як до свого, а він ставиться до країни проживання як звичайний громадянин.

Підкреслюючи особливу роль релігійних організацій, правова регламентація статусу нерозривно пов'язана із забезпеченням конституційного права особи на свободу совісті та віросповідання. Дані об'єднання займають досить важливе місце в сфері міграційної політики, допомагаючи зберігати культурну єдність народів України та надаючи допомогу в адаптації та інтеграції іноземним громадян і особам без громадянства. Ефективний результат інтеграції до приймаючого суспільства залежить від рівня володіння національною мовою, здатності працевлаштуватися, правового статусу та ступеня участі в суспільному і політичному житті, від наявності доступу до системи соціального забезпечення. Як правило, це тривалий і складний процес, для його досягнення від мігрантів і громадян приймаючої країни потрібно виявляти взаємну повагу, доброзичливість, толерантність, бажання розуміти та пристосовуватися один до одного.

Питання інтеграції і захисту прав осіб повинні вирішуватися в двосторонньому по-

рядку; країна вибуття та приймаюча держави несуть взаємну відповідальність, зобов'язані створювати для переміщення необхідні умови. Важливу роль в цьому випадку грають двосторонні угоди, які регламентують порядок здійснення трудової діяльності мігрантів.

Висновки

Узагальнюючи міжнародний і вітчизняний досвід інтеграції можна виявити таку закономірність – набуття іноземним громадянином законного правового статусу та прагнення дотримуватися законодавства, традиції і звичаї, не допускаючи дій або поведінки, яке може викликати негативну реакцію в приймаючому суспільстві, хоча і не є гарантом відсутності проблем, проте, позитивно відбивається на процесі адаптації та інтеграції. У процесі соціально-культурної адаптації й інтеграції передбачається, по-перше, інтенсивне вивчення державної мови, по-друге, освоєння історії та культури, по-третє, вивчення основ законодавства, традицій, звичаїв і правил поведінки приймаючої держави.

Сьогодні не вироблено чіткої стратегії державної міграційної політики в сфері адаптації та інтеграції мігрантів. Правове регулювання питань культурної та соціальної адаптації мігрантів має прогалини, тому необхідні законодавчі орієнтири в цій сфері. Необхідно змінювати державну політику щодо залучення іноземних громадян, зокрема, трудових мігрантів, яка повинна сформувати перспективну стратегію, орієнтовану на збалансоване поєднання іноземних і національних міграційних ресурсів за умови дотримання, поваги та захисту прав, свобод і законних інтересів іноземних громадян.

Література

1. Тернавська В. М. Принципи сучасної правової політики України. *Правова держава*. 2018. № 34. С. 51–56.
2. Ващук Ю. О. Сутнісні аспекти правової політики. *Форум права*. 2014. № 1. С. 67–71.
3. Музика Л. А. До питання визначення сутності та ознак правової політики. *Форум права*. 2016. № 1. С. 202–206.
4. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. Київ: НІСД, 2018. 472 с.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена порівняльному аналізу міграційної політики та міграційно-правової політики. Міграційна політика – система концептуально об'єднаних інструментів, з допомогою яких соціальні інститути передбачають досягнення цілей розвитку процесів міграції, відповідних перспективним завданням соціально-економічного розвитку суспільства. Міграційно-правова політика здійснюється з урахуванням тенденцій і пріоритетів, характерних для основних напрямів діяльності: захист прав, свобод і законних інтересів мігрантів, узгодження інтересів учасників правовідносин у ході реалізації міграційно-правової політики.

Ключові слова: міграція, міграційна політика, міграційно-правова політика, мігрант, трудова міграція, нелегальна міграція.

5. Шапоренко О. І. Державна міграційна політика: шляхи регулювання та принципи. *Право та державне управління*. 2019. № 2 (35). Том 2. С. 252–257.

6. Єсімов С. С. Правове регулювання застосування інформаційних технологій для формування довіри до органів державної влади. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2015. № 1. С. 173–184.

7. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 323 с.

8. Про затвердження плану заходів на 2018–2021 роки щодо реалізації Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року: Розпорядження Кабінет Міністрів України від 29.08.2018 р. № 602-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/602-2018-%D1%80?lang=en> (дата звернення 30.11.2019).

9. Мота А. Ф. Теорія і практика протидії нелегальній міграції органами Державної прикордонної служби України: адміністративно-правовий аспект: дис. ... д-ра юрид. наук.: спец.: 12.00.07. Львів, 2019. 38 с.

10. Риндзак Т. О. Державна міграційна політика в контексті пріоритетів національної безпеки України. *Економіка України*. 2016. № 12 (661). С. 72–81.

SUMMARY

The article deals with the comparative analysis of migration policy and migration policy. Migration policy is a system of conceptually integrated tools by which social institutions aim to achieve the goals of the development of migration processes, corresponding to the perspective tasks of socio-economic development of society. The migration-legal policy is carried out taking into account the tendencies and priorities, characteristic for the main directions of activity: protection of the rights, freedoms and legitimate interests of migrants, coordination of interests of participants of legal relations in the course of implementation of the migration-legal policy.

It is emphasized that the importance of social guidelines in public policy is indicated at the national level. State policy in the field of social protection means policies and purposeful actions, means that provide an individual, a social group, in the whole population a comprehensive, versatile solution to various problems caused by social risks that may or may have led to the complete or partial loss of these sub opportunities for the exercise of rights, freedoms and legitimate interests, economic independence and social well-being, optimal development, restoration or acquisition.

It is emphasized that today there is no clear strategy of state migration policy in the field of adaptation and integration of migrants. Legal regulation of cultural and social adaptation of migrants has gaps, so legislative guidance is needed in this area. There is a need to change state policy on attracting foreign nationals, in particular, labor migrants, which should form a long-term strategy focused on a balanced combination of foreign and national migration resources, while respecting, respecting and protecting the rights, freedoms and legitimate interests of foreigners.

It was stated that facilitating the adaptation and forming of constructive interaction between these persons and the host community are: creation of infrastructure, including information and legal support centers, language courses, history and culture of the country, introduction of social and cultural oriented television and social programs ; improving the collaboration of bodies of all levels with public associations that promote adaptation and integration.

It was stated that facilitating the adaptation and forming of constructive interaction between these persons and the host community are: creation of infrastructure, including information and legal support centers, language courses, history and culture of the country, introduction of social and cultural oriented television and social programs ; improving the collaboration of bodies of all levels with public associations that promote adaptation and integration.

Key words: migration, migration policy, migration-legal policy, migrant, labor migration, illegal migration.